

Informatienotitie Kadernota 2019

30 november 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	3
3	Gemeentefonds	4
3.1	Ontwikkeling gemeentefonds	4
3.2	IJkpuntscores en compensatiemechanisme	5
4	Beleidsontwikkelingen	7
4.1	Toename adviesaanvragen bouw	7
4.2	Toename evenementenadvies	7
4.3	Extra opleidingsbehoefte brandweervrijwilligers	7
4.4	Vergroten arbeidshygiëne brandweer	7
4.5	Toename AED-uitrukken	7
4.6	Versterken inkoopfunctie	8
4.7	Multifunctionele paraatheid brandweer	9

1 Inleiding

Deze informatienotitie bevat een nadere toelichting op een aantal onderwerpen uit de kadernota 2019. Om de kadernota zelf beknopt en leesbaar te houden, hebben we er voor gekozen om de inhoudelijk verdieping in een afzonderlijke informatienotitie op te nemen. Het betreft onder meer een toelichting op de gemeentelijke bijdrage in relatie tot de bezuinigen, de relatie met het gemeentefonds en een nadere onderbouwing van een aantal beleidsontwikkelingen.

2 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De afgelopen jaren zijn aanzienlijke bezuinigingen doorgevoerd. Door het voeren van een solide bedrijfsvoering is sinds de regionalisering in 2010 tot en met 2018 ruim 20% bezuinigd op de gemeentelijke bijdrage aan de VRU.

Dit betekent overigens niet dat de gemeentelijke bijdrage 20% lager is geworden. De afgelopen jaren is de gemeentelijke bijdrage op een nagenoeg stabiel niveau gebleven van ca. € 70 mln.

Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de ingeboekte bezuinigingen en anderzijds door de jaarlijkse nominale ontwikkelingen zoals loon- en prijsstijgingen én inhoudelijke beleidskeuzes. De bijdrage voor het GBTP vanaf 2013 is als volgt:

Tabel 1: gemeentelijke bijdrage GBTP 2013-2019

Jaar	Bijdrage GBTP x € 1 mln	Bedrag per inwoner:
2013	68,5	54,99
2014	69,2	55,21
2015	70,3	55,67
2016	69,9	54,86
2017	70,9	55,18
2018	72,0 *)	55,71

*) inclusief technische actualisatie lonen en prijzen 1^e begrotingswijziging 2018

De bijdrage per inwoner van de provincie Utrecht schommelt vanaf 2013 rond de € 55. De bijdrage voor 2019 zoals verwerkt in de kadernota 2019 betekent een bijdrage van € 58,34 per inwoner (waarvan € 1,35 incidenteel). Een stijging van 5,7% ten opzichte van de bijdrage per inwoner in 2017.

3 Gemeentefonds

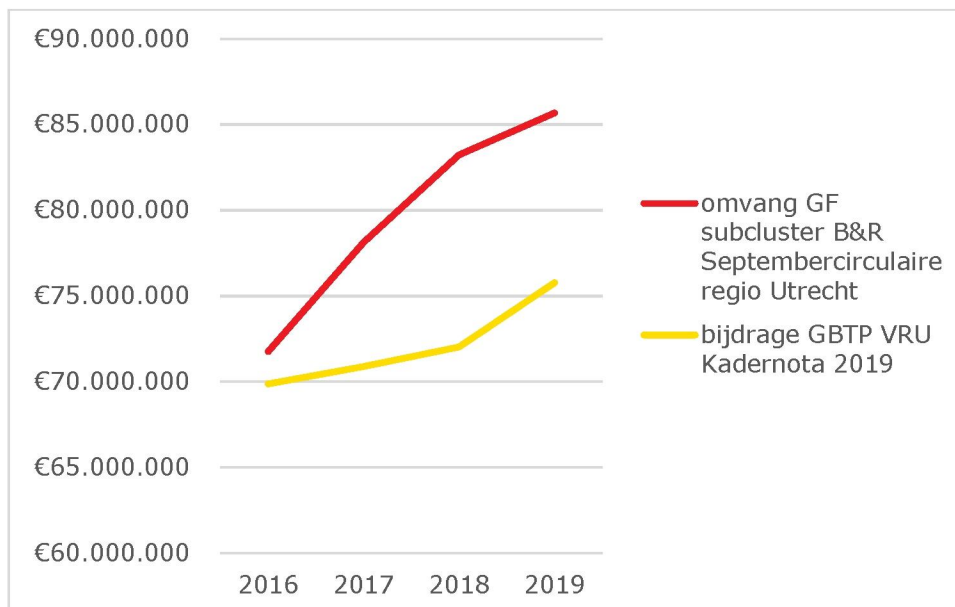
3.1 Ontwikkeling gemeentefonds

Voor de bekostiging van de taken op het gebied van Brandweer en Rampenbestrijding ontvangen gemeenten middelen van het Gemeentefonds (uitkering van de rijksoverheid). In grafiek 1 is de ontwikkeling van het subcluster Brandweer en Rampenbestrijding in het Gemeentefonds (rode lijn) afgezet tegen de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor het GBTP op basis van deze kadernota 2019 (gele lijn). Op basis van de septembercirculaire 2017 stijgt de totale uitkering die de Utrechtse gemeenten in 2019 ontvangen in het Gemeentefonds, subcluster Brandweer en Rampenbestrijding, met € 7,5 miljoen (9,6%) ten opzichte van de uitkering 2017.

Hierbij merken wij op dat de financiële effecten van het nieuwe regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst", nog niet in de cijfers van het gemeentefonds verwerkt zijn. Naar verwachting leidt dit tot een (nog) hogere groei van het gemeentefonds dan zoals uit de septembercirculaire blijkt. Voor 2019 wordt in de Startnota van het nieuwe Kabinet uitgegaan van een stijging van de accresontwikkeling van circa 3,5%-punt. De meicirculaire 2018 zal hier meer duidelijkheid over geven.

In deze grafische weergave is voor het jaar 2018, vooruitlopend op de 1e begrotingswijziging 2018, rekening gehouden met technische actualisatie van loon- en prijscompensatie en ontwikkeling van de FLO-kosten.

Grafiek 1: ontwikkeling subcluster Brandweer en Rampenbestrijding gemeentefonds en ontwikkeling bijdrage GBTP VRU

De omvang van de uitkering in het gemeentefonds en de bijdrage aan de VRU zijn echter niet aan elkaar gekoppeld (geen "trap op-trap af"-mechanisme). De toename in het subcluster Brandweer en Rampenbestrijding van 9,6% ten opzichte van 2017, leidt - met uitzondering van de loon- en prijsaanpassing -

daarom niet automatisch tot een verhoging van de bijdrage aan de VRU. De beleidsbijstellingen worden dan ook afzonderlijk gemotiveerd en onderbouwd in de voorliggende kadernota.

Desalniettemin blijkt uit bovenstaande grafiek dat de bandbreedte tussen het subcluster gemeentefonds en de bijdrage aan de VRU de afgelopen jaren fors toegenomen is.

3.2 IJkpuntscoring en compensatiemechanisme

IJkpuntscoring

Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscoring van het Gemeentefonds voor het subcluster Brandweer en Rampenbestrijding de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket (GBTP). Bureau Cebeon berekent deze jaarlijks voor de VRU. Voor 2019 zijn de ijkpuntscoring berekend op basis van de Septembercirculaire Gemeentefonds 2017. In tabel 1 van de kadernota zijn de percentages voor 2019 opgenomen. Ter vergelijking zijn ook de percentages voor 2016 t/m 2018 vermeld. De percentages voor 2019 wijken over het algemeen marginaal af van de percentages voor 2018. Alleen het percentage voor Baarn is hoger dan gemiddeld. Dit wordt veroorzaakt doordat Baarn vanaf de meicirculaire 2017 een tweede kern gehonoreerd heeft gekregen met minimaal 500 adressen. Daarnaast is ook de WOZ-waarde van niet-woningen van Baarn relatief sterk gestegen.

Compensatiemechanisme

Naast de ijkpuntscoring is ook het compensatiemechanisme van belang voor de bepaling van de bijdrage per gemeente.

Bij de vaststelling van het nieuwe financieringsmodel in 2014 is afgesproken dat gemeenten geen nadeel mogen ondervinden van de transitie naar het nieuwe financieringsmodel. Om dit te bereiken zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Het generieke deel van de taakstelling 2016-2018 wordt ingezet voor alle gemeenten ter verkleining van het nadeel;
2. Het nadeel van de gemeente Utrecht wordt grotendeels gecompenseerd door een aanvullende bezuiniging in te zetten op de repressieve organisatie in werkgebied II; het gebied dat ligt binnen de gemeentegrens van de gemeente Utrecht;
3. Voordeelgemeenten zetten een deel van hun voordeel in om de nadeelgemeenten te compenseren (het zgn. compensatiemechanisme).

In de berekening van de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) wordt per gemeente het bedrag bepaald dat de gemeente betaalt dan wel ontvangt in het kader van het compensatiemechanisme. In de onderstaande tabel zijn de te compenseren bedragen en afroompercentages opgenomen voor de jaren 2015 t/m 2019.

Tabel 2: afroompercentages 2015-2019

Bedragen x € 1.000					
Omschrijving	2015	2016	2017	2018	2019
Te compenseren nadeel	3.342	2.583	1.541	1.259	1.209
Afroompercentage	61%	45%	27%	19%	18%

Uit de tabel blijkt dat het te compenseren nadeel als gevolg van de bezuinigingen tot en met 2019 sterk daalt. Hiermee daalt ook het afroombepaalde percentage: het percentage van het voordeel dat wordt ingezet om de 'nadeelgemeenten' te compenseren. Deze cijfers zijn in lijn met de cijfers zoals destijds doorgerekend en bijgevoegd tijdens de besluitvorming in juli 2014: het model werkt dus zoals verwacht. Als gevolg van de bezuinigingen ondervinden twee van de zeven oorspronkelijke 'nadeelgemeenten' vanaf 2018 geen nadeel meer van de transitie naar het nieuwe financieringsmodel. Zij dragen vanaf dat moment ook bij aan het compenseren van het nadeel van de resterende 5 nadeelgemeenten. Met andere woorden: vanaf 2018 wordt er door 21 gemeenten aan het compensatiemechanisme bijgedragen.

In onderstaande tabel 3 zijn de compensatiebedragen voor 2019 per gemeente opgenomen. Deze compensatiebedragen zijn verwerkt in de berekening van de totale bijdragen voor 2019 zoals opgenomen in de kadernota 2019. Een positief bedrag betekent in dit geval dat de gemeente dit bedrag gecompenseerd krijgt (verlaging van de gemeentelijke bijdrage).

Tabel 3: compensatiebedragen 2019

<i>Bedragen x €1.000</i>	
Gemeente	compensatie 2019
Renswoude	-23
Eemnes	-27
Oudewater	-25
Woudenberg	-28
Montfoort	-37
Lopik	-39
Bunnik	-16
Rhenen	-5
Vianen	-23
Bunschoten	-17
Wijk bij Duurstede	-61
Baarn	-11
Leusden	20
IJsselstein	100
De Bilt	-77
De Ronde Venen	-46
Soest	-59
Utrechtse Heuvelrug	-122
Houten	237
Woerden	-18
Nieuwegein	92
Zeist	-102
Veenendaal	759
Stichtse Vecht	-116
Amersfoort	-47
Utrecht	-309
Totaal	-

4 Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt een nadere financiële onderbouwing gegeven van een aantal bijstellingen in het hoofdstuk Beleidsontwikkelingen, zoveel mogelijk op basis van prijs maal hoeveelheid voor zover dit niet direct uit de kadernota te herleiden is.

4.1 Toename adviesaanvragen bouw

De capaciteit is bij de laatste reorganisatie in 2015 ingericht op circa 3.000 adviezen (niveau 2013). De prognose voor 2017 is dat er ruim 3.400 adviezen gegeven worden. Om het hogere aantal adviezen te kunnen afgeven is een uitbreiding van 5,7 fte (€ 391k) noodzakelijk, uitgaande van een gemiddelde inzet van 20 uur per advies:
 $(400 \text{ adviezen} \times 20 \text{ uur}) / 1400 \text{ uur per fte} = 5,7 \text{ fte.}$
 $5,7 \text{ fte} \times € 68,5k \text{ (schaal 9)} = 391k \text{ per jaar.}$

4.2 Toename evenementenadvies

Voor de komende jaren worden ca. 2.100 adviezen per jaar verwacht, gebaseerd op de productiecijfers 2016 en 2017. Dit is omgerekend ca. 5000 adviesuren (3,5 fte). Daarnaast wordt rekening gehouden met een efficiencywinst van 0,6 fte vanwege digitalisering van het werkproces. De bestaande formatie is 1,5 fte, waardoor per saldo 1,4 fte (2,9 minus 1,5) extra nodig is (ca. 2000 uur). $1,4 \text{ fte} \times € 76k \text{ (schaal 10)} = 107k \text{ per jaar.}$

4.3 Extra opleidingsbehoefte brandweervrijwilligers

Er zijn gemiddeld 20 meer nieuwe vrijwilligers per jaar dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. De werving, selectie en opleiding van een vrijwilliger kost gemiddeld € 18k. Dat betekent dat in financieel opzicht rekening moet worden gehouden met jaarlijks € 360k extra structurele lasten.

4.4 Vergroten arbeidshygiëne brandweer

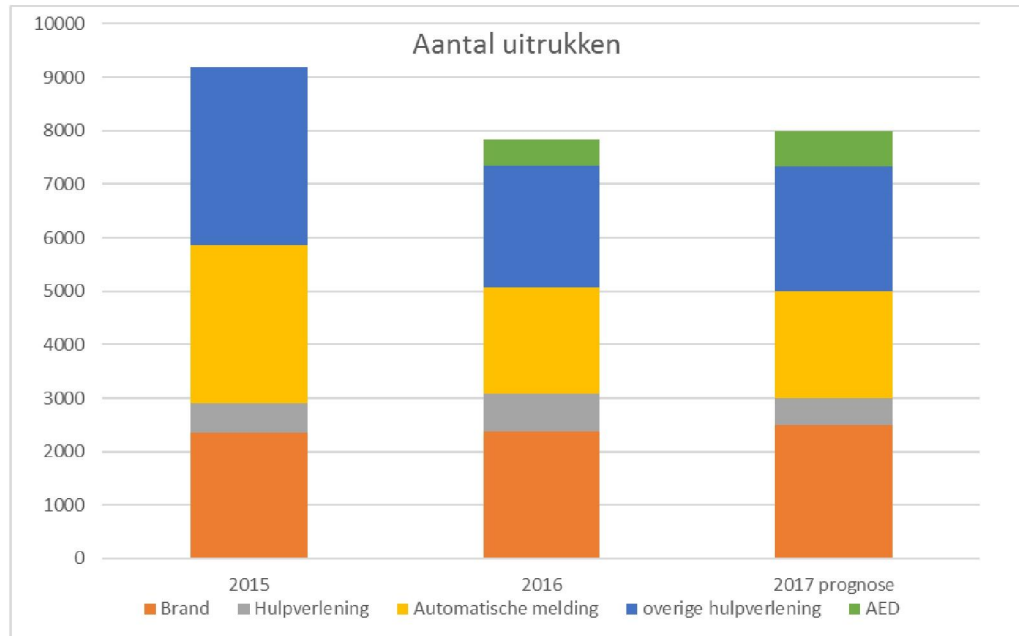
Om de extra investering in ademluchtwerkplaatsen van € 1,7 miljoen te kunnen dekken is een structurele verhoging van de kapitaallasten met € 90k noodzakelijk. Dit is berekend op basis van een afschrijvingstermijn van 25 jaar (voor de verbouwingen) en een rentelast van 2,5%.

4.5 Toename AED-uitrukken

Uit de evaluatie blijkt dat het aantal AED-uitrukken fors meer bedraagt dan waar rekening mee gehouden werd (circa 700 uitrukken). Hiervan heeft 65% betrekking op uitrukken met vrijwilligers. Dat betekent 390 uitrukken die leiden tot extra kosten. De kosten van de vergoedingen per uitruk bedragen gemiddeld € 525,-. In totaal € 205k extra kosten per jaar.

In onderstaande grafiek is het aantal uitrukken in 2015 tot en met 2017 per soort aangegeven.

Grafiek 2: aantal uitrukken 2015-2017

Het financiële effect van de afname van het aantal automatische meldingen is als maatregel voor de bezuinigingstaakstelling tot en met 2018 reeds ingeboekt in de begroting. Het financiële effect van de stijging van het aantal AED-uitrukken kan daarom niet worden gecompenseerd door het lagere aantal automatische meldingen.

4.6 Versterken inkoopfunctie

In 2016 is de gehele inkoopportefeuille (inclusief investeringen) in beeld gebracht, waarna in 2017 maatregelen van incidentele aard zijn genomen om verdere fouten ten aanzien van de aanbestedingsregels te voorkomen. Dit betreft circa 100 inkooptrajecten (van Europees, tot niet-Europees, tot Meervoudig Onderhands) bovenop het reguliere inkoopwerk dat geen directe impact heeft op de rechtmatigheid (afroepen, directe gunningen, etc.). Via de 'taskforce rechtmatigheid' wordt deze golf van aanbestedingen in 2017 en 2018 weggewerkt. Het betreft niet alleen een incidentele golf 'achterstallig onderhoud', maar al die nieuw aan te besteden contracten moeten de komende jaren ook beheerd, gemanaged en heraanbesteed worden. De incidentele golf nu levert daarmee de komende jaren ook een structurele werklast voor de professionele inkopers én de opdrachtgevers in de lijnorganisatie.

In 2017 is door een extern bureau onderzocht welke omvang en inrichting van de inkooporganisatie passend is bij de structurele inkoopopgave van de VRU. De VRU is één van de grotere veiligheidsregio's met een substantiële materieelbehoefte en een jaarlijks inkoopvolume van € 30 tot € 40 mln. Het extern bureau schat de benodigde structurele inkoopcapaciteit bij een volwaardige inkoopfunctie in op 14 fte, waarvan 6 fte voorbereiding vanuit de directies. De huidige inkoopcapaciteit is 3 fte

tactische inkoop en 1 inkoopvoorbereider. Door uitbreiding van de inkoopcapaciteit met 4 fte zoals voorgesteld in de kadernota 2019, wordt voldaan aan de minimale vereisten van een inkoopfunctie. Het extern bureau geeft aan dat bij het uitblijven van deze uitbreiding, de rechtmatigheid niet blijvend geborgd is.

4.7 Multifunctionele paraatheid brandweer

Het betreft 2 4-persoons tankautospuiten (=8 operationele stoelen) voor tijdens de daguren (6:00 tot 18:00) van maandag tot en met vrijdag. Dit betekent: $8 \times 12 \text{ uur} \times 5 \text{ werkdagen} \times 52 \text{ weken} = 24.960 \text{ manuren}$. Dat zijn omgerekend 17 fte hebben, waarvan 11 fte schaal 6 en 6 fte schaal 7. De kosten van deze mensen bedragen € 980k per jaar.